

A VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár hírlevele

VERITAS

Történetkutató Intézet és Levéltár

Tartalom

- **VERITAS-est**
- **Hírek**
- **Olvasnivaló:**
  - *A második emléktörvény az Ideiglenes Nemzetgyűlésről*
  - *Egy kortárs horvát film apropóján: D'Annunzio fiumei „kalandja”*
  - *Emléktörvény a honfoglalás millecentenáriumán*
- **Cikkajánló**
- **Adatkezelési tájékoztató**

VERITAS-EST

2026. április 7-én, kedden, 18 órai kezdettel *A bujdosó és a szovjet fogoly – Bethlen István utolsó életévei (1944–1946)* címmel tartjuk a VERITAS-estek következő beszélgetését. Az eseményt **Prof. Dr. Marinovich Endre**, a VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár Tanácsadó Testületének elnöke moderálja. A beszélgetés résztvevői: **Dr. Bognár Zalán**, a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Kara Új- és Jelenkori Történeti Tanszékének docense, a Iustitia Gulág- és Gupvikutató Intézet igazgatója, valamint **Dr. Seres Attila**, intézetünk főmunkatársa és 1945 utáni Kutatócsoportjának vezetője.

MEGHÍVÓ

A VERITAS

Történetkutató Intézet és Levéltár
tisztelettel meghívja a

VERITAS-ESTEK

történelmi vitasorozat 106. rendezvényére, amelynek témája:
**A bujdosó és a szovjet fogoly – Bethlen István utolsó
életévei (1944–1946)**

**A beszélgetés
résztvevői:**

Dr. Bognár Zalán
igazgató
Iustitia Gulág- és Gupvikutató Intézet

Dr. Seres Attila
tudományos főmunkatárs, kutatócsoport-vezető
VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár

Moderátor:

Prof. Dr. Marinovich Endre
elnök
VERITAS, Tanácsadó Testület

2026. április 7. (kedd), 18.00

1093 Budapest, Zsil utca 2–4.

<https://veritasintezet.hu>

@veritastortenetkutatoiintez7701

Nemzeti
Kulturális
Alap

[Az est ezen a linken is követhető](#)

HÍREK

Magyarország Köztársasági Elnöke, Dr. Sulyok Tamás Magyar Bronz Érdemkeresztet adományozott segédlevéltárosi kollégáinknak: **Fodorné Bozó Brigittának**, a magas színvonalon végzett ügyintézői munkája, a kárpótlási dokumentumok feldolgozását szakmai ismereteivel segítő tevékenysége

---

Nemzeti ünnepünk alkalmából intézetünk főigazgatója, **Prof. Dr. Szakály Sándor** részére a magyar múlt hiteles feltárása és megismertetése érdekében végzett több évtizedes kutatói és oktatói tevékenysége, a Magyarország határain kívül rekedt nemzettestvérek melletti mindenkor következetes kiállása és az egészséges nemzettudat megerősítése érdekében tett erőfeszítései elismeréseként a **MAGYAR ÉRDEMREND PARANCSNOKI KERESZTJE A CSILLAGGAL** kitüntetést adományozta Dr. Sulyok Tamás, köztársasági elnök.

Olvasnivaló

A második emléktörvény az Ideiglenes Nemzetgyűlésről

1994-re az Ideiglenes Nemzetgyűlés történelmi jelentőségét megörökítő 1954. évi XI. törvény erősen korszerűtlenné vált, kézenfekvőnek tűnt, hogy az ötvenedik évforduló alkalmára felülvizsgálják. Az új emléktörvény javaslatának országgyűlési vitáján Győriványi Sándor, a Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt (FKgP) szónoka úgy vélekedett, hogy az 1954-es törvény „...a történelmi események eltorzításának, pártállami, hazug frazeológiájának korszakjellemző eszköze volt.” Orosz István történész, a Magyar Szocialista Párt (MSZP) képviselője beszédében megállapította, hogy az országgyűlésnek két lehetősége van: hatályon kívül helyezi a régi jogszabályt és nem alkot helyette újat, vagy hatályon kívül helyezi, de azt korszerűbb törvénnyel pótolja. Az utóbbira hatpárti javaslat született, amit az országgyűlés házbizottsága előterjesztett.

[Hollósi Gábor teljes cikke itt olvasható el](#)

Egy kortárs horvát film apropóján: D'Annunzio fiumei „kalandja”

Igor Bezinović horvát filmrendező *Fiume o morte!* (Fiume vagy halál!) címmel 2025-ben készített alkotását nemrég a magyar moziban is vetítették. A film a 20. századi európai történelem egy rövid, kevesek által ismert fejezetét örökíti meg, üdítően kreatív filmes eszközökkel, a jelen és a múlt sajátosan posztmodern ötvözésével. A *Fiume o morte!* Gabriele D'Annunzio olasz költő

járókelőkkel készített interjúk felhasználásával. Az 1919–20-as események „élőben is megismétlődnek” a filmvászonon a mai Fiume egyszerű, vállalkozó kedvű lakóinak – például egy nyugdíjas olasz rendőrnek, egy horvát kukásnak és egy helyi rockzenésznek – köszönhetően, akik D’Annunzio és kíséretének bőrébe bújnak a város mai díszletei között. A narrátor szerepét is ők látják el olasz, fiumei olasz dialektusban, vagy horvát nyelven megszólalva. Ekként válik az alkotás riport, dokumentum-, játék-, és werkfilm sajátos, humorral átszőtt egyvelegévé.

Kép forrása: Fortepan / Album052 / Gabriele D’Annunzio Fiumében 1919 folyamán

[Hammerstein Judit teljes cikke itt olvasható el](#)

Emléktörvény a honfoglalás millecentenáriumán

A magyar honfoglalás millecentenáriuma 1996-ra esett, melyről az országgyűlés „a Honfoglalás 1100. Évfordulójának Emléknapjáról” alkotott 1996. évi XXX. törvényben emlékezett meg. „A magyar történelem e fontos eseményének méltó megünneplése érdekében...” – fogalmazott a törvény preambuluma – e rövid és jól kodifikált jogszabály 1996. augusztus 19-ét a honfoglalás 1100. évfordulója emléknapjának nyilvánította, és munkaszünetet rendelt el az emléknapra. Az így felmerülő munkajogi kérdésekben – azaz a kieső munkaidő díjazását, valamint az e napon történő munkavégzést és annak díjazását illetően – irányadóvá a Munka Törvénykönyvét (az akkori

Képen: Emlékmű a magyarok bejövételének 1100. évfordulójára a Vereckei-hágón.

Kép forrása: Wikipedia

[Hollósi Gábor teljes cikke itt olvasható el](#)

Cikkajánló

Határokon átívelő nemzet - a múltunk (is) összekerül

Prof. Dr. Szakály Sándor, intézetünk főigazgatója írja az Emlék-Ór című lap 2026/1. számában: „Vajon lehetséges-e egy nemzetet, amely több mint száz esztendeje nem önként vállalt szétszakítottságban él, egyben tartani, és annak tagjait, mindenféle különbözőségek ellenére, összefogni?”

[Szakály Sándor írása itt olvasható](#)

Magyar Napló 2026. március

A Magyar Napló márciusi számában **Prof. Dr. Hermann Róbert**, intézetvezető interjúja Rosonczy Ildikóval, valamint **Ress-Wimmer Zoltán** kutató *Az 1884-1885-ös Görgei-ügy, avagy a fővezér bírái előtt* című írása olvasható.

[Hermann Róbert és Ress-Wimmer Zoltán írása itt olvasható](#)

Az Országház tervezését irányító bizottság 145 éve kezdte meg munkáját

„A Kossuth téren álló Országház megtervezését koordináló bizottság Tisza Kálmán miniszterelnök vezetésével alakult meg 145 évvel ezelőtt. A közel húsz fős testületet politikusok, kormányzati és fővárosi vezetők, valamint építész szakemberek alkották, akiknek a hathatós munkája révén 1884-re elkészültek az

---

magazinban

[Dubniczky Zsolt írása itt olvasható](#)

Az új adatkezelési tájékoztatónkat [itt tudja elolvasni:](#)

A VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár kizárólag a saját rendezvényeivel és programjaival kapcsolatos meghívók és értesítők küldésére használta fel eddig az Ön személyes adatait (név és e-mail cím), azokat harmadik félnek nem adja át a jövőben sem. Ha nem ért egyet az Ön személyes adatainak (név, e-mail cím) további kezelésével, és a jövőben nem szeretne hírlevél formájában értesülni a VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár legújabb híreiről, rendezvényeiről és programjairól, akkor kérjük, hogy jelezze ezt az info@veritas.gov.hu címen! Ebben az esetben véglegesen és helyreállíthatatlanul töröljük Önt az adatbázisunkból. Ha az adatkezeléssel kapcsolatban bármilyen kérdése vagy észrevétele van, akkor forduljon hozzánk az info@veritas.gov.hu e-mail címen.

Bízunk benne, hogy továbbra is figyelemmel kíséri a VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár tevékenységét.

Copyright © VERITAS INTÉZET ÉS LEVÉLTÁR

Nem szeretne több hírlevelet kapni? [Ide kattintva iratkozhat le.](#)